

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ - ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

ΘΕΜΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: 5 Ιουλίου 2003

Διάρκεια: 1 ώρα και 30 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 3 (ΤΡΕΙΣ) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α': ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ (Μονάδες 50)

Να αναπτύξετε ΕΝΑ από τα πιο κάτω θέματα (300-350 λέξεις):

1. Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι πόλεις της Κύπρου;
Να απαντήσετε στο ερώτημα, τεκμηριώνοντας τις απόψεις σας.
2. Ο τουρισμός στην Κύπρο έχει τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις.
Να αναπτύξετε την πιο πάνω θέση και να εισηγηθείτε τρόπους, με τους οποίους μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού στην Κύπρο.
3. Το σχολείο δεν είναι το μόνο μέσο για την κοινωνική και πνευματική ανάπτυξη των νέων μας.
Να σχολιάσετε την πιο πάνω θέση, αναφέροντας και τους άλλους παράγοντες που συμβάλλουν στην κοινωνική και πνευματική ανάπτυξη των νέων.

ΜΕΡΟΣ Β': ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ (Μονάδες 30)

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε Σ' ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Είναι θλιβερό αυτό που ακούστηκε και γράφτηκε για την πιθανότητα να γίνεται σε τόσο ανησυχητικό βαθμό διακίνηση ναρκωτικών σε σχολεία. Δε θα είναι μακράν της αλήθειας αν κάποιος πει χειριστήκαμε λανθασμένα για τόσα χρόνια το θέμα των ναρκωτικών. Αρκεστήκαμε σε ωραία λόγια, σε συμβουλές, σε συναντήσεις και άλλα πανηγύρια «ενάντια στα ναρκωτικά», σε δραστηριότητες φιλανθρωπικών οργανώσεων και οργανώσεων κυριών. Τις περισσότερες φορές όλα αυτά αποβλέπουν και συντελούν στην προβολή των οργανωτών ή των εμπλεκόμενων ατόμων και ομάδων. Είναι μέρος των δημόσιων σχέσεων, για να καταγράψουν στις δραστηριότητές τους στο τέλος της χρονιάς: κάναμε και συνανλία «ενάντια στα ναρκωτικά», διοργανώσαμε και ένα συνέδριο με θέμα τα ναρκωτικά, κάναμε και μια συζήτηση με θέμα τα ναρκωτικά.

Όλη μας η προσπάθεια για πάταξη των ναρκωτικών περιορίζεται, ή τουλάχιστον περιοριζόταν μέχρι πρόσφατα, σε τέτοιες δραστηριότητες. Κι ας υπάρχει η γνώμη ότι τα κηρύγματα και τα βολεύτηκαν σε ένα υψηλό αξίωμα, όχι μόνο δε συντελούν στην καταπολέμησή τους, αλλά ίσως πετυχαίνουν το αντίθετο.

Τα ναρκωτικά, λοιπόν, δεν κτυπούν πια την πόρτα μας, αλλά είναι ήδη μέσα από την πόρτα μας, μέσα στο σπίτι μας. Κι εμείς ακόμα τα αντιμετωπίζουμε ως απειλή και όχι ως σοβαρό πρόβλημα. Και εκείνο που χαρακτηρίζει τον τρόπο που το αντιμετωπίζουμε είναι ο ερασιτεχνισμός. Ένα τόσο σοβαρό θέμα, που έχει σχέση με τον τρόπο που διαμορφώθηκε η κοινωνία μας τα τελευταία χρόνια, τον τρόπο που μεγαλώνουμε τα παιδιά μας, τον τρόπο που λειτουργούν οι θεσμοί, όπως η παιδεία, η εκκλησία, η οικογένεια, η οικονομία, τον τρόπο που θυσιάζουμε τα πάντα και οι πάντες στο κέρδος και την οικονομική ευημερία, τον τρόπο που ο τόπος μας έγινε ξέφραγο αμπέλι για να διακινείται χρήμα, παντός χρώματος, χρήμα, και διεθνές λαθρεμπόριο, και λαθρομετανάστευση, μέχρι και για διακίνηση λευκής σαρκός κατηγορηθήκαμε. Και ακόμα η θεοποιηθείσα πηγή πλουτισμού, ο τουρισμός: να φέρουμε τουρίστες, όσο το δυνατό περισσότερους τουρίστες, έναντι οποιουδήποτε ανταλλάγματος. Όπως ο Φάουστ που πούλησε και την ψυχή του.

Και μαζί βέβαια με όλα αυτά, μας ήρθαν και τα ναρκωτικά. Κι εμείς προσπαθούμε να το αποτρέψουμε με όμορφα, συγκινητικά συνθηματάκια, με συναυλίες «ενάντια στα ναρκωτικά», με φιλανθρωπικές οργανώσεις, με προέδρους και γραμματείς και φορείς και σεμινάρια. Κι όταν βλέπουμε πως όλα αυτά αποτυγχάνουν, αντί να καλέσουμε ειδικούς, γνώστες, και να τους αναθέσουμε το δύσκολο έργο της πρόληψης και θεραπείας αυτής της βαριάς κοινωνικής ασθένειας, και πάνω από όλα να τους δώσουμε τα μέσα από τα πλούσια ταμεία μας (που όπως διαβάσαμε πρόσφατα έγιναν ακόμα πιο πλούσια με το χρηματιστήριο), καλούμε την αστυνομία να μας σώσει! Και της ρίχνουμε και το φταίξιμο. Βέβαια έχει και η αστυνομία το μερίδιο της ευθύνης της. Όμως, όχι να σηκώνουμε από τους ώμους μας το βάρος και τις ευθύνες μας, και να τα φορτώνουμε στους άλλους.

Κ. Κολώτας, «Τα ναρκωτικά και οι ευθύνες μας», Ο Φιλελεύθερος, 10.5.2003

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, περίληψη του πιο πάνω αποσπάσματος σε 12-14 γραμμές.

(Μονάδες 10)

2. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τον όρο «ερασιτεχνισμός», για να χαρακτηρίσει τον τρόπο, με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τα ναρκωτικά.
Να δικαιολογήσετε το χαρακτηρισμό αυτό με στοιχεία από το απόσπασμα.

(Μονάδες 10)

3. «Βέβαια έχει και η αστυνομία το μερίδιο της ευθύνης της. Όμως, όχι να σηκώνουμε από τους ώμους μας το βάρος και τις ευθύνες μας, και να τα φορτώνουμε στους άλλους.»

Να εξηγήσετε και να σχολιάσετε το πιο πάνω απόσπασμα.

(Μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ': ΓΛΩΣΣΑ (Μονάδες 20)

Όλες οι λέξεις των ερωτήσεων είναι παρμένες από το ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ. Μπορείτε όμως να τις χρησιμοποιήσετε με οποιαδήποτε σημασία τους, είτε κυριολεκτικά είτε μεταφορικά.

1. Να χρησιμοποιήσετε την καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις σε ξεχωριστή πρόταση, έτσι που να φαίνεται καθαρά η σημασία τους:

- α) διακίνηση
- β) αποβλέπουν
- γ) πρόληψη
- δ) να αναθέσουμε

(Μονάδες 8)

2. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις:

- α) πάταξη
- β) κενά
- γ) ευημερία
- δ) συμβουλές

(Μονάδες 4)

3. Να δώσετε ένα αντίθετο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις:

- α) θλιβερό
- β) δημόσιων
- γ) πλουτισμού
- δ) λανθασμένα

(Μονάδες 4)

4. Να δώσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό και ένα παράγωγο επίθετο για καθένα από τα πιο κάτω ρήματα:

- α) συντελούν
- β) να αποτρέψουμε

(Μονάδες 4)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ - ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Θέμα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: 10 Νοεμβρίου 2007

Διάρκεια: 1 ώρα και 30 λεπτά.

ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α': ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ

(Μονάδες 40)

Να αναπτύξετε το πιο κάτω θέμα (400-450 λέξεις)

«Η καθημερινή πραγματικότητα επιβεβαιώνει ότι στην εποχή μας παρατηρούνται πολλά φαινόμενα ρατσισμού.»

Αφού αναφερθείτε στα αίτια που δημιουργούν τα φαινόμενα αυτά, να εισηγηθείτε τρόπους για αντιμετώπισή τους.

ΜΕΡΟΣ Β': ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

(Μονάδες 30)

Να μελετήσετε το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε ΣΕ ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Είναι πλάνη να υποθέτουμε ότι οι εκπληκτικές κατακτήσεις της επιστήμης και της τεχνικής, για τις οποίες δικαιολογημένα υπερηφανεύεται ο πολιτισμός μας, δεν έχουν καμιά ουσιαστική αξία, επειδή τάχα δεν έκαναν «ευτυχέστερο» τον άνθρωπο - άρα δεν αποτελούν «πρόοδο». «Αχ! τι ωραία που ζούσαν άλλοτε οι άνθρωποι στις πρωτόγονες κοινωνίες τους, χωρίς το τηλέφωνο, το ραδιόφωνο, το αυτοκίνητο, το αεροπλάνο»... Δεν πρέπει, νομίζω, να παίρνομε στα σοβαρά αυτό τον ψευτορομαντισμό της υποκριτικής νοσταλγίας του παρελθόντος. Πρώτα-πρώτα γιατί δογματίζει «εκ του ασφαλούς» και «με το αζημίωτο»: δεν γνώρισα ακόμη κανένα οπαδό του δόγματος να διακόψει το ηλεκτρικό ρεύμα στο σπίτι του για να ζήσει ευτυχέστερος. Και έπειτα, γιατί είναι τουλάχιστο γελοίο να υποστηρίζει κανείς ότι ζούσαν «καλύτερα» οι άνθρωποι τότε που οι γιατροί καίγανε με πυρωμένο σίδερο τις μολυσμένες πληγές (χωρίς φυσικά, να μεταχειρίζονται αναισθητικά ή αναλγητικά φάρμακα) ή που πέθαιναν τα μωρά κατά εκατομμύρια από εντερίτιδα... ή τότε που σοφοί και υψηλής ευαισθησίας άνθρωποι καταδέχονταν να θεωρούν τη δουλεία αναπόφευκτη, επειδή έπρεπε να μένουν ώρες και δυνάμεις σ' αυτούς και στους οικείους των ελεύθερες για να διαβάζουν και να ψυχαγωγούνται... ή τότε που η ανάγνωση και η γραφή ήταν προνόμιο των ολίγων και των «ισχυρών» και ο μεγάλος αριθμός έπρεπε να

πιστεύει πως μοίρα του αδυσώπητη ήταν να μένει εσαεί βυθισμένος στην άγνοια, στη δεισιδαιμονία και στο σκότος.

Έχομε άραγε όλοι συνειδητοποιήσει τις τεράστιες προόδους που έχει πραγματοποιήσει στα μέσα και στον τρόπο της ζωής μας αυτός ο πολιτισμός που τον αποκαλούμε με περιφρόνηση «απλώς τεχνικό»; Ιδού μια λεπτομέρεια διατυπωμένη με αριθμούς που αξίζει να τη σκεφτούμε πολύ: Στο Λίβερπουλ (της Μεγ. Βρετανίας) ο μέσος όρος ζωής των κατοίκων το 1846 ήταν το 26^ο έτος της ηλικίας· στο Μπόστον (των Ηνωμένων Πολιτειών) ο μέσος όρος ήταν το 1970 66,7 της ηλικίας. Και δεν είναι μόνο η διάρκεια που μεγάλωσε έγινε και το ποιον της ζωής διαφορετικό. Σήμερα ο άνθρωπος των προχωρημένων στον πολιτισμό χωρών έχει άπειρες ευκαιρίες να «εντείνει» και να «υψώσει» (να ευγενίσει με τα αγαθά της παιδείας) τη ζωή του. Να την εκτιμήσει και να τη χαρεί. Ό,τι ζει «καλύτερα», «ανετότερα», «τελειότερα», «ανθρωπινότερα», δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Είναι άραγε και ευτυχέστερος; Η απάντηση εξαρτάται από το τι ονομάζετε «ευτυχία». Θα αναγνωρίσετε πάντως ότι όταν πεθαίνει ένας πολύ νέος, αφού έχει ζήσει μια περιορισμένη, κουτή και τυραννισμένη ζωή – δεν προλαβαίνει τουλάχιστο να ευτυχήσει...

(«Η τεχνική πρόοδος» Ευ. Παπανούτσου)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, περίληψη του πιο πάνω αποσπάσματος σε 10-12 γραμμές.
(Μονάδες 10)
2. Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι η νοσταλγία του παρελθόντος είναι υποκριτική, κινούμενη από ψευτορομαντισμό.
Να εξηγήσετε με δικά σας λόγια τη θέση αυτή του συγγραφέα αναφέροντας, παράλληλα, και τη δική σας άποψη.
(Μονάδες 10)
3. Να παρουσιάσετε και να σχολιάσετε τις σκέψεις του συγγραφέα αναφορικά με τη σχέση τεχνικού πολιτισμού και ανθρωπίνης ευτυχίας.
(Μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ΄ : ΓΛΩΣΣΑ

(Μονάδες 30)

Όλες οι λέξεις των ερωτήσεων 1-4 είναι παρμένες από το ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ. Μπορείτε, όμως, να τις χρησιμοποιήσετε με οποιαδήποτε σημασία, είτε κυριολεκτικά είτε μεταφορικά.

1. Να χρησιμοποιήσετε την καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις σε ξεχωριστή πρόταση, έτσι που να φαίνεται καθαρά η σημασία της:

α. δόγματος β. αδυσώπητη γ. δεισιδαιμονία

(Μονάδες 6)

2. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις:

α. πλάνη β. εκπληκτικές γ. ουσιαστική
δ. αναπόφευκτη ε. τεράστιες στ. τυρραννισμένη

(Μονάδες 6)

3. Να δώσετε ένα αντίθετο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις:

α. υποκριτικής β. ευαισθησίας γ. οικείου
δ. άγνοια ε. περιφρόνηση στ. τεχνικό

(Μονάδες 6)

4. Να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό και ένα παράγωγο επίθετο για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα:

α. εντείνει β. αμφισβητηθεί γ. αναγνωρίσετε

(Μονάδες 6)

5. Για κάθε παράδειγμα που ακολουθεί, η ίδια λέξη γράφεται δύο φορές, τη μια σωστά και την άλλη λανθασμένα. Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας τη λέξη που είναι γραμμένη σωστά.

(Μονάδες 6)

α. διαφήμιση	διαφήμηση
β. καλοσωρίζω	καλωσορίζω
γ. κήρυκας	κύρηκας
δ. αμείβομαι	αμοίβομαι
ε. μεσογειακός	μεσογειακός
στ. περαιτέρω	περεταίρω